Prof. dr hab. Piotr Kusiewicz

Sztuki muzyczne, dyscyplina artystyczna wokalistyka

Akademia Muzyczna w Gdańsku

Gdańsk, 30.09.2016 r.

RECENZJA PRACY DOKTORSKIEJ

MGR YEYOUNG SOHN

ZLECENIODAWCA RECENZJI:

Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina, Wydział Wokalno-Aktorski, pismo z dnia 20 maja 2016 r.

DOTYCZY:

Uchwały Rady Wydziału Wokalno-Aktorskiego z dnia 6 grudnia 2013 roku

- przyjęcia tematu i koncepcji pracy doktorskiej,
- wszczęcia, na wniosek **Pani mgr Yeyoung Sohn** z dnia 21 listopada 2013 roku, przewodu na stopień doktora sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka,
- wyznaczenia recenzenta.

Do nadesłanego mi przez Przewodniczącego Rady Wydziału pisma datowanego 20.05.2016 roku, informującego o wszczęciu przewodu doktorskiego i wyznaczeniu mojej osoby na recenzenta pracy doktorskiej Pana **mgr Yeyoung Sohn** pt. ***„Specyfika pieśni artystycznych oraz proces adaptacji muzyki zachodniej w krajach Azji Wschodniej (Chinach, Korei i Japonii)***, została dołączona dokumentacja z posiedzenia Rady Wydziału w dniu 6.12.2013 roku oraz pełna dokumentacja doktorantki.

PODSTAWOWE DANE O KANDYDATCE

Mgr Yeyoung Sohn urodziła się 10 grudnia 1982 roku w Seulu w Korei Południowej. Studia licencjackie ukończyła na Wydziale Wokalnym Uniwersytetu Keimyung w Taegu w Korei Południowej. Na studia magisterskie przybyła do Polski w 2004 roku, gdzie podjęła studia w klasie śpiewu solowego prof. Urszuli Trawińskiej-Moroz na Uniwersytecie Muzycznym Fryderyka Chopina w Warszawie. Staż artystyczny odbyła u prof. dr hab. Ewy Iżykowskiej. Ukończyła również Podyplomowe Międzywydziałowe Studium Pieśni w 2011 roku. W tym samym roku 2011 podjęła Studia doktoranckie na Uniwersytecie Muzycznym Fryderyka Chopina w Warszawie.

Yeyoung Sohn jest laureatką różnych konkursów wokalnych. Zdobyte przez nią nagrody, to m. in.: II Nagroda i 5 nagród specjalnych na IV Konkursie Wykonawstwa Muzyki Operetkowej i Musicalowej im. Iwony Borowickiej, II Nagroda i nagroda specjalna na VII Międzynarodowym Konkursie *Złote Głosy* w Warszawie, II Nagroda na Międzynarodowym Konkursie Debussy'ego w Salzburgu, Nagroda im. Ady Sari, dla najlepszego sopranu koloraturowego na II Międzynarodowym Konkursie Wokalistyki Operowej im. Adama Didura w Bytomiu, wyróżnienia na Międzynarodowym Konkursie im Pustina w Zdar nad Sazavou w Czechach i na V Międzynarodowym Konkursie Wokalnym im. Haliny Halskiej-Fijałkowskiej we Wrocławiu, I Nagroda Złoty Słowik na XI Międzynarodowym Festiwalu Wokalnym Belcanto w Nałęczowie. Była również finalistką XXI Międzynarodowego Konkursu Wokalnego w Marmande we Francji, w kategorii: opera. Ponadto doktorantka wielokrotnie brała udział w Festiwalu Operowo-Operetkowym na Mazowszu, Międzynarodowym Festiwalu *Muzyczne Dni Drozdowo-Łomża,* Międzynarodowym Festiwalu Muzyki Wiedeńskiej, Międzynarodowym Festiwalu Muzyki Kameralnej *Artelier* oraz w Festiwalu *Muzyczne Wspomnienia – Jan Kiepura i Marta Eggerth* w Kazimierzu Dolnym. W okresie studiów otrzymywała wielokrotnie różne stypendia za wyjątkowe osiągnięcia artystyczne. Godnym podkreślenia jest fakt, iż była gościem specjalnym podczas Koncertu Tenorów w Sali Kongresowej Pałacu Kultury i Nauki, organizowanym przez Europejską Fundację Sztuki Wokalnej. Brała również udział w wielu prestiżowych koncertach na terenie Polski i za granicą. W dostarczonej, interesującej dokumentacji znajdujemy m.in. Operetkową Galę Noworoczną we Wrocławiu, Operetkową Galę Noworoczną Europejskiej Fundacji Promocji Sztuki Wokalnej, która miała miejsce w Sali Koncertowej NOT w Warszawie, Koncert w Rheinsbergu w Niemczech, Koncert w Studio Telewizji Kuwejckiej w programie *Good morning Kuwait*. Wykonała również recital wokalny na zaproszenie Kuwait Chamber Philharmonia. Yeyoung Sohn wzięła udział w nagraniu CD *Złote Głosy* z orkiestrą symfoniczną *La Boheme de Varsovie*. Dokonała również nagrania do ścieżki dźwiękowej filmu *Moja krew.* Inne ważne osiągnięcia śpiewaczki, to koncert w Teatrze Wielkim w Warszawie, występ w Sali Kongresowej Pałacu Kultury i Nauki, jak również na Zamku Królewskim w Warszawie. Wystąpiła również na scenie operowej w Warszawskiej Operze Kameralnej – była to rola Adiny w operze *Napój miłosny* G. Donizettiego). Z dużym powodzeniem śpiewała w Filharmoniach w Gdańsku, Krakowie, Rzeszowie, Centrum Sztuki Fukuoka w Japonii oraz w Daegu w Korei Południowej. W latach 2012-2014 była asystentką na Wydziale Wokalno-Aktorskim UMFC w Warszawie w klasach śpiewu solowego prof. Ewy Iżykowskiej i prof. Izabeli Kłosińskiej

OCENA PRACY DOKTORSKIEJ:

Pracy doktorska **mgr Yeyoung Sohn** pod tytułem ***Specyfika pieśni artystycznych oraz proces adaptacji muzyki zachodniej w krajach Azji Wschodniej (Chinach, Korei i Japonii)*** składa się z dzieła artystycznego zapisanego na nośniku CD oraz jego opisu. Dzieło artystyczne stanowią następujące pieśni:

1. Xue'an Liu – *Opowieść o czerwonej fasoli*
2. Kim Dongjin – *Nowy Arirang*
3. Rentaro Taki – *Kwiat*
4. Zheng Qiufeng – *Kocham was, Chiny*
5. Yun Isang – *Antyczny kostium*
6. Takemitsu Toru – *Małe niebo*
7. Choi Youngseob – *Wytęsknione góry diamentowe*
8. Shi Guangnan – *Pieśń toastowa*
9. Yoshinao Nakada – *Ślimak ze stawu*

Dobór pieśni kompozytorów chińskich, koreańskich i japońskich stanowi swoisty ewenement. Wykonywanie pieśni z orientalnego kręgu kulturowego należy u nas do rzadkości. Jestem ogromnie usatysfakcjonowany, że dzięki doktorantce można rozszerzyć wiedzę na ten temat i dotknąć niezwykłego piękna, kolorystyki brzmienia, jak również różnorodności ekspresji i emocjonalności. Śpiew Yeyoung Sohn przepełniony jest szczerą radością przekazu i urzekającą prostotą. Głos brzmi naturalnie i charakteryzuje się jasną, przyjemną barwą. Podziwiam śpiewaczkę, że zachowując niełatwą wymowę oryginalnych języków prezentuje okrągłość brzmienia i łączy ze zdobytą techniką śpiewu bel canto. Nie jest to zadanie łatwe, ale w tym przypadku możliwe do zrealizowania. Zarejestrowane na płycie pieśni wymagają wykorzystania szerokiej palety dynamiki. Bez wątpienia lżejsze w charakterze utwory są idealne dla śpiewaczki, dysponującej lekkim głosem sopranowym. W przypadku pieśni wymagającej większej dynamiki, szerzej poprowadzonej frazy, wkradają się pewne niedoskonałości – głos na długich nutach staje się nieco przeforsowany, co skutkuje uchybieniem intonacyjnym (dźwięk spada o ćwierćtonu). Pojawia się to w oktawie dwukreślnej. Doktorantce towarzyszy na fortepianie Małgorzata Kluźniak-Celińska. Sugestywna i pełna uroku interpretacja i muzykalność śpiewaczki miała duży wpływ na pianistkę, która znacząco wpłynęła na ostateczny obraz kreowanych pieśni. Nagranie zostało zrealizowane przez Studio MaDes Piotra Madziara na UMFC w Warszawie.

Do dzieła artystycznego, będącego podstawą przewodu doktorskiego, dołączona została praca pisemna, w zamyśle mająca być opisem zarejestrowanych utworów.

Praca skonstruowana została w sposób logiczny i poprawny metodologicznie. Zbudowana jest ze wstępu, dwóch następujących po sobie obszernych rozdziałów, podsumowania, spisu literatury oraz aneksu.

We wstępie autorka precyzyjnie zarysowuje temat badań („Zbadanie procesu adaptacji muzyki zachodniej na terenie trzech krajów Azji Wschodniej – w Korei, Chinach i Japonii, oraz specyfikę pieśni artystycznych z trzech wskazanych krajów – ich indywidualizm i wzajemne korelacje"). Zwraca również uwagę na potrzebę i cel swych badań, z uwagi na istniejące ogromne różnice kulturowe nawet pomiędzy wskazanymi powyżej trzema krajami azjatyckimi, które dla ludzi np. z Europy nie zawsze są oczywiste i łatwe do uchwycenia.

Autorka zarysowuje także obszar badań. Z jednej strony skupi się na ukazaniu historii adaptacji muzyki zachodniej w wymienionych krajach, z drugiej zaś – analizie muzycznej podda pieśni pochodzące z tych właśnie terenów.

W ostatnim ustępie wstępu Sohn Ye Young słusznie omawia transkrypcję nazw azjatyckich, stosowanych w pracy.

Rozdział pierwszy poświęcony został omówieniu procesu adaptacji muzyki zachodniej w Chinach, Korei i Japonii. W tym celu autorka ukazuje rozwój muzyki chińskiej od najwcześniejszych istniejących i dostępnych zapisków (1271 r.) aż do roku 1368. Następnie omawia muzykę XVI wieku, aby następnie poprzez kolejne stulecia przybliżyć się do czasów nowożytnych oraz współczesnych, z uwzględnieniem obecnie funkcjonującej muzyki w systemie edukacji szkolnej.

Kolejna część opisywanego rozdziału to ukazanie procesu adaptacji muzyki zachodniej w Korei. W tym celu autorka, podobnie jak poprzednio, przedstawia najstarsze dostępne źródła, podkreśla rolę adaptacji poprzez rozwój chrześcijaństwa czy działalność orkiestr wojskowych. Opisuje również okres od końca XIX wieku do wieku XX, z wyróżnieniem pieśni niepodległościowych. Opisuje edukację muzyczną, piosenki dla dzieci kształtowane od lat 20. do 1945 roku oraz pieśni artystyczne.

Trzecia odsłona tego rozdziału to przybliżenie adaptacji muzyki zachodniej w Japonii. I tutaj również autorka omawia muzykę od najdawniejszych, zachowanych XVI-wiecznych świadectw, poprzez wiek XIX z muzyką żołnierską, działalnością misjonarzy chrześcijańskich oraz piosenkami ministerialnymi.

Następnie Yeyoung Sohn szczegółowo porównuje omawiany proces adaptacji muzyki zachodniej w tych trzech interesujących krajach, zwracając uwagę na specyficzne cechy, wyróżniające każdy z nich.

Kolejny rozdział nosi tytuł „Badanie dzieł Chin, Korei i Japonii". W tej części pracy autorka bardzo szczegółowo i precyzyjnie omawia zarejestrowane na płycie CD utwory, według przyjętego wzorca, polegającego na tym, że wpierw ukazuje sylwetkę kompozytora, a następnie bada tekst utworu i kompozycję pod względem artystycznym i wykonawczym.

Ta część pracy jest godna wyróżnienia. Autorka z iście benedyktyńską precyzją przedstawia życie każdego kompozytora oraz konteksty towarzyszące powstawaniu poszczególnych utworów. Tekst literacki prezentuje w języku oryginalnym, w transkrypcji oraz w tłumaczeniu, podkreślając ukryte znaczenia oraz warstwy symboliczne, jakie można w nich odnaleźć. Z należytą starannością podchodzi również do tekstu muzycznego, chcąc uchwycić najbardziej charakterystyczne zjawiska harmoniczne i metrorytmiczne oraz zastosowane przez kompozytorów skale.

Klamrą spinającą rozdział staje się przybliżenie cech charakterystycznych muzyki omawianych w pracy krajów.

Pracę kończy podsumowanie, w którym autorka dokonuje rekapitulacji swych badań oraz aneks, w którym pomieściła „Romanizację poprawioną, oficjalną w Korei Południowej od 2000 roku".

Wśród uwag krytycznych pragnę wypunktować następujące.

1. Przy omawianiu zarejestrowanych na płycie CD pieśni należało uczynić to według planu, który został zaproponowany w tytule pracy. Zatem przy pieśniach chińskich wpierw spodziewałem się omówienia *Pieśni toastowej*, a następnie *Opowieści o czerwonej fasoli* – a nie odwrotnie. Z kolei przy pieśniach koreańskich wpierw winna nastąpić prezentacja *Wytęsknionych gór diamentowych*, a następnie *Antycznego kostiumu*.

2. Przed drukiem pracy przydałaby się raz jeszcze korekta językowa. Pojawiają się bowiem liczne literówki, brak znaków interpunkcyjnych oraz – już w samym tytule pracy – pisownia przymiotników („Chińskich", „Koreańskich", „Japońskich") wielką literą, co w języku polskim jest rażącym błędem ortograficznym.

3. Ostatnia moja uwaga dotyczy omawianych utworów. Jestem pod wrażeniem precyzji i dokładności, z jaką czyni to autorka. Przy tych opisach brakuje mi jednak bardziej osobistego podejścia do zarejestrowanych pieśni. Czytając pracę chciałoby się bowiem wejść nie tylko w świat zmiennych rytmów, hemiol, wielości skal i innych zjawisk muzycznych, ale również w świat osobistych odczuć artystki. Czym dla niej są te pieśni? Jakie one robią na niej wrażenie? Jakie uczucie jej towarzyszyły przy ich wykonywaniu? Na te pytania nie znajduję, niestety, w pracy odpowiedzi…

Mimo tych kilku uwag krytycznych należy podkreślić, że prezentowany opis to solidne studium, przybliżające Europejczykom świat najczęściej mało znany i wciąż pozostający jak

terra incognita. W ten sposób niniejsza praca wypełnia tę bolesną lukę i pozwala poznać i zachwycić się pięknem muzyki Orientu.

KONKLUZJA

Praca doktorska **mgr Yeyou Sohn** posiada oryginalny w swojej istocie, twórczy i edukacyjny charakter. Poprzez prezentację nieznanego w naszym kręgu kulturowym repertuaru wnosi ona interesujący wkład w rozwój dyscypliny artystycznej, jak również całej dziedziny nauk muzycznych.

Godny podziwu jest poziom muzyczny doktorantki jaki jest przedstawiony w samym dziele artystycznym. Posiada ona predyspozycje szczególne: umiejętność sugestywnego przekazywania dzieła mimo bariery językowej dla odbiorcy oraz kreatywność w interpretowaniu dzieła.

Pomimo wskazanych niedoskonałości, opis dzieła artystycznego w znaczący sposób rozszerza wiedzę na temat muzyki wokalnej z krajów Dalekiego Wschodu. interesujących, nieznanych kompozytorów, współcześnie działających oraz ich inspirujących dzieł.

Doktorantka wykazała się godną podziwu wiedzą teoretyczną, która w połączeniu z różnorodnym doświadczeniem artystycznym, stanowi sumę ciekawych wartości zasługujących na wysoką ocenę.

Pani **mgr Yeyou Sohn** rozwiązała założone zagadnienie artystyczne i spełniła tym samym wymagania Ustawy.

Stawiam wniosek o jej przyjęcie.

prof. dr hab. Piotr Kusiewicz